

Выходзіць
з 20 снежня
1945 года

Адукацыйная палітыка

Ігар КАТЛЯРОЎ:

“Мы заўсёды будзем падтрымліваць адукацыю”

У парламенце нашай краіны абдыслася сустрэча членаў Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу з міністрам адукацыі В.І.Стражаў. У сустрэцы таксама прынялі ўдзел сенатары, якія займаюцца адукацыйнымі пытаннямі. Тэму абмену думкамі вызначылі так: “Сістэма адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь і яе функцыянаванне ў сучасных умовах”.

Гэтую сустрэчу можна назваць азнаёмленчай, таму што гэта была першая сустрэча дэпутатаў новага складу адукацыйнай камісіі Палаты прадстаўнікоў парламента з кіраўніцтвам Міністэрства адукацыі: толькі старшын камісіі І.В.Катляроў раней быў дэпутатам вышэйшага заканадаўчага органа краіны, а астатнія дэпутаты выбраны ўпершыню. Закрываючыся да ўдзельнікаў сустрэчы, Ігар Катляроў запрасіў да шчырай, даверлівай размовы па вызначанай тэме, каб адказаць на два асноўныя пытанні: што павінны зрабіць Пастаянная камісія па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу і парламент, каб дапамагчы Міністэрству адукацыі ў гэтай адукацыйнай сістэме ў вырашэнні праблем, якія стаяць перад беларускай адукацыяй, і як апракці ў практыцы Закона аб універсітэце змен у Закон аб адукацыі праблему сацыяльнай абароненасці педагогаў. І такая зашчысленая размова на сустрэчы адбылася.

Міністр адукацыі Васіль Стражаў па просьбе старшыні парламенцкай камісіі расказаў пра тое, з якіх спраў складаецца паўсядзённая дзейнасць Міністэрства адукацыі, скіраваная на тое, каб забяспечыць функцыянаванне адукацыйнай сістэмы і яе развіццё. У сістэме адукацыі, значыць міністр, адбываюцца прамыны, якія не заўсёды асноваваюцца на адукацыі. Што маецца на ўвазе? Перш за ўсё тое, што наша грамадства перайшло да масавай вышэйшай адукацыі. За апошнія сорак гадоў колькасць студэнтаў у Беларусі павялічылася ў пяць разоў і складае амаль 290 тысяч. Гэта міністр назваў “зусім новым эта-
пам у развіцці грамадства”, але насельніцтва пакуль што яшчэ не ўсвядоміла такую перамену. Па колькасці студэнтаў і наву-чэнцаў наша краіна ўваходзіць у першую дзесятку краін свету. Спасылваючыся на высновы, зробленыя ў 90-х гадах на сусветных адукацыйных форумах, В.І.Стражаў падкрэсліў, што адукацыя становіцца вызначальным фактарам у развіцці грамадства ў XXI стагоддзі.

Што да перамен у прафесійнай, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай школе і да паступовых змен у дашкольнай адукацыі, то, як і ў сярэдняй агульнаадукацыйнай школе, рэфарма тут мае эвалюцыйны характар. Чаму пачалася трансфармацыя сістэмы прафесійна-тэхнічнай падрыхтоўкі? Адказваючы на гэта пытанне, міністр звярнуў увагу парламентарыяў на тое, што ўсе краіны імкнуцца да таго, каб разам з прафесіяй дзеці атрымлівалі і адукацыю, якая давала б магчымасць вучыцца далей. Савесці Саюз першым пайшоў па гэтым шляху. У ПТВ можна атрымаць не толькі прафесію, але і сярэдняю адукацыю. Пераход да стварэння ў сістэме праф-адукацыйнага ліцэю і каледжаў за-маўляе гэтую тэндэнцыю. “Гэта заўтрашні дзень сучаснай адукацыі”, — сказаў В.І.Стражаў. І Беларусь ужо ідзе гэтым шляхам.

Адказаў, чаго не хапае, — на-лежнага матэрыяльна-тэхнічна-га забеспячэння. Гаворачы пра сістэму сярэ-дняй спецыяльнай навучальнай устаноў, міністр значыць, што ў сённяшнім сваім выглядзе яна ўжо нежызальна. Таму і пачалася яе рэфармаванне, у якім тры асноўныя накірункі: арганізацыя каледжаў (яны ма-
юць вучэбныя планы, інтэгра-цыя з ВНУ), арганізацыя вы-шэйшых каледжаў (ноў-хаў бе-ларускай сістэмы адукацыі: наш вопыт пераімаюць ужо Расія і Украіна, што таксама перако-нае ў правільнасці выбранага шляху) і ўключэнне ССНУ (ка-леджаў) у ВНУ ў якасці струк-турных адзінкаў — за два бліжэй-шыя гады, сказаў В.І.Стражаў, “мы пакажам эфектыўнасць раз-віцця такой сістэмы сярэдняй спецыяльнай адукацыі”.

Многа коў было зламана ў апошнія гады ў дыскусіях пра шляхі рэфармы сярэдняй агу-льнаадукацыйнай школы. Хаця пра стратэгію і праграму шко-льных перамен неаднаразова і ў друку, і на радыё, і на тэлебачан-ні давалася шырокая інфарма-цыя, яна, аднак, і дагэтуль не ўсім асведавана. Галоўны “ка-мень спатыкнення” — пераход да 12-гадовай школы. Не ўсе, на-жал, усвядомілі ключавое пы-танне для любой рэфармы: што з’яўляецца абавязковай адука-цыяй? А гэта не толькі змест, але і тэрмін абавязковага навучан-ня. Сутнасць структурных пера-мен у нашай сярэдняй агульна-адукацыйнай школе ў тым, што адбываецца пераход да абавяз-ковай дзесяцігадовай адукацыі. Рэфарма школы закране фак-тычна толькі тых дзяцей, якія нарадзіліся ў 1992 годзе і паз-ней. Усе дзеці, якія пайшлі ў школу ў 1998 годзе, у 2002 годзе будуць займацца пяць дзён у ты-дзень (шосты дзень будзе прыс-вячаны фізкультурна-ада-рачальнай і выхаваўчай рабоце) — менавіта тады насельніцтва “убачыць” рэальны ход рэфор-мы.

Розніца стартавых магчы-масці для дзяцей, незалежна ад матэрыяльнай забеспечанасці бацькоў, на думку В.І.Стражава, забяспечвае даступнасць да-школьнай адукацыі. І таму велікі крыўда, што работнікі дзі-цячых дашкольных устаноў пе-рмываюць такую малую зар-плату. Менавіта па гэтай прычы-не высокая цыркуляцыя кадраў у дашкольных установах.

Жыццё вымагае паглядзець інакш на праблему роўнасці правоў у атрыманні вышэйшай адукацыі, таму што ёсць аб’ектыўныя адрозненні ва ўзроўні падрыхтоўкі гарадскіх і сельскіх дзяцей. Што ўжо зрабі-ла для вырашэння гэтай прабле-мы Міністэрства адукацыі? Уве-дзены раздзелны конкурс па-між выпускнікамі гарадскіх і сельскіх школ, а таксама мэтавы прыём. “Гэта сацыяльна арыен-таваная дзяржаўная палітыка”, — сказаў В.І.Стражаў. У краіне праводзіцца эксперымент па тэ-сціраванні, мэта якога — адме-на выпускнікі і ўступныя экза-мены. На эксперымент адве-дзена восем дзяцей галоў, бо гэта не механічная акцыя, а пра-цэс, які звязаны з арганізацыяй навучання. Спачатку будзе ажыццяўляцца паступовы пера-ход да абавязковага тэсціраван-ня ў базавай школе, а пасля — тэсціраванне выпускнікоў. Мі-ністр прыгадаў Еўрапейскую дэ-кларацыю, якая абавязвае да 2008 года перавесці ўсе ВНУ на чатырохгадовы тэрмін навучан-ня. Але гэта магчыма толькі пры 12-гадовай сярэдняй школе, пе-раход да якой у нас пачаўся.

Выступленне В.І.Стражава было выслушана з вялікай ува-гай. У дэпутатаў і сенатараў уз-нік шэраг пытанняў, на якія ад-казалі міністр, намеснік міні-стра Г.Д.Дзіця, а таксама на-чальнік Упраўлення Міністэр-ства адукацыі Л.І.Субошкая і Т.М.Карасялёва. Напрыклад, на пытанне, чаму ў неадра-жэўных ВНУ высокая і неад-ражэўная плата за навучанне, быў далены адказ, што міні-стэрства ведае гэтую праблему і робіць захады па яе вырашэн-ні. Распрацаваны дакумент, у якім разлучаюцца роўныя для ўсіх умовы аплаты за навучан-не ў неадражэўных ВНУ. Гэты да-кумент узгоднены па ўстаноў-ным парадку і чыпер знаходзі-цца ў Міністэрстве юстыцыі. Ста-вілася пытанне аб адукацый-на-му праграму ў адукацыі. Слушаючы і адказваючы на пытанні, міністр растлумачыў, што вучэбныя планы ўзгадняюцца ў Міністэр-
стве аховы здароўя, так што па колькасці гадзін праблема няма. А што да вучэбных пра-грам, то па большасці прадметаў праблема перагрузкі ўжо знята, але па некаторых прадметах яе яшчэ трэба вырашаць.

Многія выступоўцы закрэ-пілі змест практычнай ролі аду-кацыі Закона аб адукацыі. В.І.Стражаў падкрэсліў, што практыка, якая ідзе ў парла-менце, будзе прадстаўлена паў-тара года назад, і таму, зра-зумела, унікальна патрэба ў пэўных уладкаваннях. А калі ўвогуле гаварыць пра прапа-наваную новую ролі адукацыі, то гэта кампраміс паміж некалькімі міністэрства-мі. Адносна зарплат тэсці-раўнікаў у практыцы рэфармы за-піс, каб сярэдні зарплат на-стаўніка адпавядала сярэдняму за-робку работніка прамысловас-ці.

Прагучала на сустрэчы і та-кое пытанне: “Чаму на ТБ спы-нені тэлебачанні?” Намеснік міні-стра Г.Д.Дзіця адказаў, што з Міністэрствам адукацыі што-рашэнне не ўзгаднялася. Увогу-ле ж фінансаванне тэлебачан-ня аб’ектыўна, як кажуць, у до-прыч неспалучальнасці масо-вых органаў улады і вышэйшых, якія і кнігі, не выкупляюцца.

Аб’ектыва было сказана на сустрэчы і пра культуру бе-ларускай мовы на тэлебачанні. В.І.Стражаў значыць, што гэта праблема найперш Міністэр-ства культуры. А што да бе-ларускай мовы ў ўстановах аду-кацыі, то ў Міністэрстве адука-цыі распрацавана праграма па прыкметным пашырэнні сфэ-ры ўжывання беларускай мовы на ўсіх адукацыйных ступенях. Гэ-тай праграме трэба даць “пушчу ў жыццё”. Спыталі ў міні-стра і пра тое, якія яшчэ за-коны ў сфэры адукацыі распра-цоўваюцца ў Міністэрстве. Ад-каз быў такі: гэтыя законы аб-вышэйшай і прафесійна-тэхнічнай адукацыі. “Мы рухаемся напе-рад, хаця і без спешкі, але ў пра-
вільным накірунку”, — пад-крэсліў міністр.

Узяў слова на сустрэчы парламентарыяў з кіраўніцтва Міністэрства адукацыі і стар-шыня Цэнтральнага Камітэта прафсаюза работнікаў адукацыі і навуцы Т.І.Чобатава. Станові-ча, якое складалася з зарплатай і фінансаваннем адукацыі, сказа-ла яна, “мяжуе з крытычнай ры-сай”. Настаўнік атрымлівае та-кую зарплату, што не здольны забяспечыць спажывецкія па-требнасці нават аднаго чалавека. Таму ў агульнаадукацыйнай школе шмат вельмі вострай ка-дравая праблема. Не павінна так быць, падкрэсліла прафсаюзны лідэр, каб настаўнік жыў горш, чым чалавек любой другой пра-фесіі. Парламенцкай камісіі трэба грунтоўна прапрацава-ць над дапаўненнямі і змяненнямі ў Закон аб адукацыі. Неабход-ны не проста словы ў палатных на-стаўніка, значыць Т.І.Чобата-ва, а канкрэтныя практычныя дзеянні па палітыцы яго ма-тэрыяльнага становішча. Нам з мі-ністрам адукацыі ўдалося мно-гае зрабіць за апошнія шэсць га-доў па павышэнні статусу ра-ботнікаў адукацыі, але праблема яшчэ многа. “Парламент можа і павінен дапамагчы Міністэр-ству адукацыі ў іх вырашэнні”, — рэзюмірвала Т.І.Чобатава.

ПАСУМОЎВАЮ-чы вынікі зашчыслен-най, вострай, кан-структыўнай размовы на сустрэ-чы, старшын Пастаяннай камі-сіі Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічнаму прагрэсу І.В.Катляроў значыць, што ўсе на-дзеныя пытанні адукацыйнай палітыкі камісія будзе выра-шаць у Міністэрстве адукацыі і ў існам кантакце з галоўным вы-канавым падтрымліваць адука-цыю”, — гэтыя словы І.В.Катля-роў даць надалі на вырашэн-не належаў праблем, якія ха-ваюцца ў наставініцтва нашай краіны.

Алег КУЛІЦКІ.

Віншуем!

Не месца ўпрыгожвае чалавека...

Успомніў гэты трапіны выраз з народнай мудрасці, калі даведаўся, што педагог са Слонімскага раёна В.І.Галубовіч — адзін кіраўнік гуртка тэхнічнай творчасці ў сістэме праф-адукацыі нашай Беларусі, якому прысвоена ганаровае званне Заслужанага ра-цыяналізатара рэспублікі. Ва Указе Прэзідэнта Рэ-спублікі Беларусь А.Р.Лукашэвіч адзначаецца, што гэ-тае званне ён удасцоены за імгтававую рацыяна-лізатарскую дзейнасць, актыўны ўдзел у працоўным выхаванні навушэнцаў і далучэнні іх да тэхнічнай творчасці.

Надаўна вядомы педагог быў запрошаны ў Мінск, дзе ў Доме ўрада атрымаў нагрудны знак і пасведчан-не аб прысваенні высокага звання. А да іх Прэзідэнта і па яго дурчэнню ўзнагароду ўручыў прэм’ер-міні-стр У.В.Януковіч і ішчыра павінаваў Вячаслава Іосіфавіча.

Амаль 33 гады Вячаслаў Галубовіч працуе на ніве пе-дагагікі. Пачынаў выкладчы-цым фізікі ў школе, 19-ы год узначальвае гурток тэхнічнай творчасці ў Слонімскай сель-скагаспадарчым прафесі-янальным ліцэі (былое ПТВ-189). Імяна тут найбольш правільна наватарскія зно-на-ны чалавека творчай думкі, аб чым сведчаць канкрэтныя факты.

Два гады назад у Маскве ва Усерасійскім выставач-ным цэнтры праходзіў міжна-родны фестываль “Навукова-тэхнічны пошук — пакален-ню XXI стагоддзя”. Былі там і прадстаўнікі Слонімскага лі-цэя. Гурту навушэнцаў уза-на-чалі Вячаслаў Іосіфавіч, а дэманстравалі на выставе кампрасар шматмэтавага прызначэння. Невадзікі, уні-версальны, просты і надзей-ны ў эксплуатацыі, гэты скла-даны механізм прыцягнуў увагу наведвальнікаў, бо яго моцны выкарыстоўваў і ра-монтнікі, і аўтапрадпартнікі. Дэманструемы механізм вы-сока ацінілі. Вячаславу Іосі-фавічу было прысвоена зван-не лаўрэата міжнароднага фестываля, там жа ён атры-маў і медаль УВЦ.

Гэта не адзіна ўзнагоро-да з Масквы. В.І.Галубовіч тройчы быў удзельнікам ВДНГ СССР, адзначаны бронзавым і сярэбраным ме-даламі гэтай славутай уста-новы.

Выхаванцы гуртка тэх-нічнай творчасці ліцэя удзельнічалі ў чаргавым рэспубліканскім злёце рацы-яналізатараў і вынаходнікаў, дзе заважвалі першае месца сярод прадстаўнікоў праф-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльных навучальных устаноў Беларусі. Гурткова, якіх выхоўваў і выхоўвае В.І.Галубовіч, заважвалі прызны і дыпломы, атрымлі-валі медаль высту, адзначалі прэзідэнцкай прэміяй у намі-нацыі “Таланавіта моладзь”.

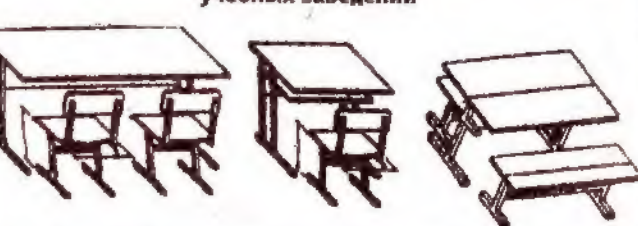
Высокі прафесіяналізм ўдумлівага наватара пра-явіўся і пры выбары кампак-тнай устаноўкі для апрацоўкі зерня грочкі, бо такіх ці па-добных аграгатаў няма на ўсёй тэрыторыі краіны.

Кроцэ ж і далей тымі шляхам, Заслужаны рацыяна-лізатар! Няхай не згасоць вашы наватарства і прафесі-яналізм у новым стагоддзі.

Сяргей ПРАСНЯК.
Слонім.

Государственное научно-производственное предприятие “Прогресс”

изготавливает и предлагает комплекты мебели для учебных заведений

Мебель двухместная, одноместная, мебель для столовой, компьютерные столы. Покрывается: древесностружечная ламинированная плита, пластик.

Качество продукции подтверждено сертификатами соответствия, выданными Комитетом по стандартизации, метрологии и сертификации Республики Беларусь.

Шьем рабочую спецодежду под заказ, постельные белье, мужскую и женскую одежду.

Изготавливаем тележки грузовые, стеллажи мобильные и другие средства малой механизации.

Тел. 254-20-08, 286-19-62, факс 254-20-07.

Падпісання на “Настаўніцкую газету” можна ў любым паштовым аддзяленні ці ў агенцтве “Белсаюздруку”

Падпісны кошт на квартал для індывідуальных падпісчыкаў — 1440 рублёў.

Аўтографы пісьменніка

Арыгінальную форму напісання літаратараў у дзень іх нарадзіння адукацыя прадбавіла на адукацыі.

А чаму б не рабіць гэта ў выглядзе ўрока, на які запрасіць вучнёўскую моладзь і “вінуціны” асабліва для працаві-ці паэта гэтага дзіка? Як паведзіць сакратар Саюза беларускіх пісьменнікаў Навум Галыпаровіч, менавіта ён стаў звычайнай практыкай, асабліва ў дачыненні да пісьменнікаў, якія пішуць для дзяцей і юнацтва.

На гэты раз у чытальніцы бібліятэкі Дома літаратара на ўрок беларускай літаратуры прыйшлі вучні сярэдніх школ сталіцы № 42 і № 160. Урок быў прымеркаваны да 60-годдзя вядомага беларускага дзіцячага пісьменніка Міхаіла Зарэмбы. Міхаіл Мікалаевіч запрасіў, так бы мовіць, у асістэнта-памочнікі паэту Міколу Чарняўскага, Уладзіміра Марука, Югена Каршукіна, пераказчыка і беларускага мовы Уладзі-міра Анікоўскага, дарчы, які, які і юбіляр, родак з Лагойшчы-ны, адкуль брўшч Гайна.

Чтобы гранит науки оказался по зубам, за ними надо ухаживать

Я хорошо помню, что первым взрослым человеком, рассказавшим мне, как правильно чистить зубы, был школьный стоматолог. Та наша встреча произошла в непривычной обстановке: в его заливом светом ламп кабинете, под трясущимся жужжанием бормашины.

Судя по тому, что многие белорусы искренне завидуют праву дареного коня никому не показывать зубы, не только мои родители и учителя допустили досадный педагогический промах, но и родители, многие сегодняшние взрослые также пребывают в бессознательном убеждении, что умение правильно чистить зубы приходит к человеку так же естественно, как умение дышать или ходить.

Впрочем, о здоровье сегодняшних младших школьников позаботились Министерство образования и известная компания "Проктер энд Гэмбл". Три года подряд в Беларуси проходила организованная ими школьная программа "Бленд-а-мед" по уходу за полостью рта, которая более тридцати лет назад разработана стоматологической ассоциацией Великобритании и с тех пор успешно проводится во многих странах Европы для 7-8-летних детей. В нашей стране к участию приглашались все школы Минска, областных центров. Почти 100 процентов школ, получивших письменное приглашение, готовы участвовать в программе по профилактике стоматологических заболеваний. Для этого им всего лишь нужно сообщить организаторам сведения о количестве в их учебном заведении детей нужного возраста. Все они бесплатно получают методические и наглядные пособия, пробные образцы зубной пасты "Бленд-а-мед" и морально-консультационную поддержку со стороны организаторов. Поскольку методические материалы программы проверены временем и адаптированы к нашим условиям — в некоторых странах СНГ программа "Бленд-а-мед" идет с не меньшим успехом, чем в Западной Европе — специалисты их оценивают высоко.

Каждая школа получила пособия для учителей, содержащие необходимую информацию о зубах, гигиене полости рта и режиме питания, предложения по организации работы с детьми, брошюры для учеников с загадками, играми, кроссвордами по этой серьезной теме; пробные тюбики пасты для всех участников программы и модель зуба для правильного объяснения правильной стоматологической терминологии.

В 1999—2000 году в рамках названной школьной программы профилактики стоматологических заболеваний был объявлен конкурс детского рисунка "Праздник здоровой улыбки". Огромная стопка пришедших на конкурс детских работ, кажется, и сейчас хранит тепло рук их авторов. На альбомных листах улыбаются ребята и зверята, включая морских млекопитающих, тюбики "Бленд-а-мед" и зубные щетки. Пока в Беларуси не проводились исследования, как повлияла программа на улучшение состояния полости рта ребят (в Российской Федерации, кстати, результаты ошеломляющие: регулярное использование пасты "Бленд-а-мед" снижает заболеваемость кариесом в 2 раза, улучшает гигиену полости рта в 5 раз, улучшает состояние десен в 8 раз), но то, что в результате конкурса улыбок стало больше, видно невооруженным глазом. Лучшие улыбки были отмечены призами, причем продавцы получили не только авторы работ, но и их одноклассники, и воспитатели их школы. Хорошо смеется тот, кто смеялся с программой "Бленд-а-мед".

Кстати, это не единственная акция компании "Проктер энд Гэмбл" в Беларуси. Параллельно с программой профилактики стоматологических заболеваний в наших школах третий год подряд проводится программа по гигиеническому воспитанию школьников 12-13 лет "О тебе. Изменения". Основная ее цель — помочь подросткам безболезненно пройти сложный, но интересный период жизни. Начальная стадия полового созревания иногда оказывается сложным временем и для детей, и для взрослых: подростки пугаются и стесняются происходящих с ними физических изменений, взрослые не могут принять временной неспособности детей справиться с бытовыми проблемами через край эмоций.

Проект также проводится на основе европейского опыта, где программа осуществляется более 10 лет. С использованием российских и прибалтийских пособий, образцов и рекомендаций были подготовлены материалы для белорусских школ: брошюра для мальчиков, брошюра для девочек, информационный буклет для родителей, справочный материал с рекомендациями по проведению занятий и наглядные пособия для преподавателей, образцы гигиенических средств "Олвэйз" для женщин и девушек — участниц программы. Все материалы были предоставлены бесплатно, причем в программе участвовали 94 процента столичных школ и 34 процента от общего числа школ в Беларуси. Эта программа тоже предполагала конкурс, но среди учителей — на лучшую методическую разработку урока.

Ясно, что столь масштабные проекты не могли пройти в наших школах без одобрения их Министерством образования. О том, какими критериями руководствовались министерство, когда определяло свое отношение к предложениям компании, я попросила высказать у начальника Главного управления общего среднего образования Министерства образования Николая Фесюкова.

— Николай Степанович, позвольте мне начать с вопроса, который волнует меня как маму школьника: если завтра к Вам придет представитель иностранной организации, занимающейся модными пищевыми добавками, и предложит научить наших школьников здоровому образу жизни или проповедник от сомнительного течения с предложением проводить для белорусских ребят бесплатные уроки английского, у них тоже есть шанс получить поддержку министерства?

— Мы далеко не всегда принимаем предложения, которые к нам поступают. Сначала проводим тщательную экспертизу. Если предложение касается обучения здоровому образу жизни, то привлекаем к его оценке специалистов-медиков и биологов, выясняем, насколько научен уровень предлагаемых программ, подходят ли они нашей школе, не противоречат ли концепции развития общеразвивательной школы и вообще здравому смыслу. Пресекаем все

политик использовать систему образования исключительно для собственной рекламы.

По заключению ученых и практиков, нормы физической культуры и правила гигиены, которым обучает "Проктер энд Гэмбл", науке не противостоят. Мы рады сотрудничать с компанией еще и потому, что, предлагая интересную программу, она бесплатно предоставляет учебно-методические материалы, берет на себя все расходы по их доставке и организации учебы педагогов. Поэтому в своем письме мы рекомендовали общеразвивательным учреждениям принимать

предложение компании, уточнив, в каких классах какие курсы и с каким количеством часов, на наш взгляд, целесообразно проводить.

— Специалисты из министерства вносили в программы коррективы?

— Поскольку наше сотрудничество с компанией началось со стадии договоренности, они учли наши пожелания в процессе работы над материалами. В актуальности таких уроков убеждает еще один факт: все школы, где проводились обе программы, заинтересованы в их продолжении.

— А патриотизм вашему сотрудничеству не мешает? Ведь если бы все дети чистили зубы исключительно отечественными пастами, возможно, это хорошо бы сказалось на экономике страны.

— Мы очень заинтересованы в подобных предложениях со стороны белорусских производителей. Но больше всего мы заинтересованы в том, чтобы дети были здоровыми, и чистить зубы стало бы для них такой же естественной потребностью, как дышать или пить воду. И чтобы у каждого человека была возможность подобрать разную продукцию и выбрать то, что ему больше подходит. Патриотизм в том, чтобы детей растить здоровыми и свободными.

Мне кажется, наш молодой бизнес пока не очень понимает перспектив воспитания собственного потребителя. Жаль, и не только потому, что это сулит им в будущем проблемы с реализацией своего товара. Сотрудничество такого рода было бы очень выгодно нашей школе, потому что позволяет вести пропаганду здорового образа жизни, пополняя при этом скудную материальную базу учебных заведений.

— Намеено ли министерство продолжать сотрудничество с компанией "Проктер энд Гэмбл"?

— Пока это самый серьезный наш партнер из бизнес-сферы, хотя, повторюсь, мы открыты для взаимовыгодного сотрудничества. Хотя пока наше соглашение с компанией ограничивается рамками нескольких лет, мы используем их предложения, чтобы внести коррективы в свои учебные планы. Ведь использование их разработок позволяет повысить уровень некоторых уроков.

Сейчас министерство назначило сотрудника, который курирует работу с компанией. На нынешний учебный год запланированы совместный семинар для учителей биологии и начальных классов, административных школ, которые принимают участие в программе. На нем мы обменяемся опытом, определим результаты сотрудничества, наметим дальнейшие перспективы.

О самых близких из этих перспектив мы уже можем рассказывать. Уже в январе-феврале многие школы республики получат письма-приглашения принять участие в совместных программах "Проктер энд Гэмбл" и Министерства образования. Школам будет предложено подтвердить свою заинтересованность координатору программы по телефону и предоставить сведения о количестве детей и педагогов, участвующих в проектах. Доставку нужного количества методических материалов, наглядных пособий и пробных образцов продукции, а также информационно-консультационную поддержку компания по традиции возьмет на себя...

Прима ТАРАСОВА.

Кнігі, якія паступаюць у Рэспубліканскую навукова-педагагічную бібліятэку

569797/а. Алексіхін Н.Н. Волшебная глина: Методика преподавания лепки в дет. кружке: Учеб. пособие для внеуроч. работы с детьми мл. шк. возраста. — М.: АГАР, 1999. — 47 с. — Библиогр.: с. 47.

В пособии рассматриваются последовательные этапы работы с глиной. В основе методики — опыт профессиональных мастеров народного керамического искусства России, искусствоведов, педагогов, ученых, а также многолетняя работа с детьми.

568741. Алексеев Т.М. Религия. Человек. Общество: (Учеб.-метод. комплекс) / Гуманит.-экон. неогос. ин-т. — 2-е изд. — М.: Веды, 1999. — 135 с. — Библиогр.: с. 135.

Это издание — учебно-методический комплекс, где излагаются общие сведения о религии, ее структуре и функциях, месте и роли в жизни человека, общества. Особое внимание уделяется анализу индивидуально-личностной религиозности и социальной роли религии.

566778/а. Алтухова Н.Г. Научитесь слышать звуки: Как эффективно подготовить ребенка к шк.: развитие фонемат. слуха дошкольников. — СПб.: Лань, 1999. — 112 с.: ил. — (Учеб. для вузов. Спец. лит.).

Пособие построено как система игровых и занимательных упражнений. Оно позволяет развить на высоком уровне фонематический слух дошкольников, что предупреждает появление дисграфических ошибок при обучении грамоте и способствует интенсивному развитию навыков чтения целыми словами.

567156. Белая Н.П. Кружевная ностальгия. — М.: Полюны, 1999. — 382 с.: ил.

В книге представлены образцы вязания крючком из уникальной коллекции автора. Популярны в начале века узоры и традиционные мотивы с подробными описаниями и четкими доходчивыми схемами, безусловно, заслуживают внимания как опытных, так и начинающих вязальщиц.

568198/а. Боброва Т.А., Гуделья И.М. Ботаника. Зоология: Учеб. пособие. — М.: Рипол Классик, 1999. — 635 с.: ил. — (Экзмен без проблем). — Загл. обл.: Ботаника, зоология для школьников и абитуриентов.

Современное оригинальное учебное пособие охватывает краткую емкую теоретическую часть по всем разделам школьной программы, занимательной полезной информации, рубрики "Знаете ли вы...?" и многообразие заданий для самоконтроля — загадки, ребусы, кроссворды, задачи, опыты.

568970. Геометрия: Решение задач 11-й кл. / Авт.-сост. Е.Н.Мардыков. — М.: Современ. слово, 1999. — 95 с.

В пособии рассмотрены варианты решения задач и упражнений для 11 класса из традиционного школьного учебника по геометрии под редакцией А.В.Погодина, планирующие в качестве домашних заданий. Пособие адресовано тем учащимся, которые испытывают затруднения в решении.

568404. Горбачев А.К. Тайны гравитации. — М.: Красно-Принт, 1999. — 24 с. — (Б-ка журн. "Репетитор"; Вып. 2).

В издании в доступной форме для старшеклассников раскрываются закон всемирного тяготения, принцип эквивалентности, теория относительности, понятие гравитации и черной дыры. 569310. Гуревич Е.Л. История зарубежной музыки: Попул. лекции для студентов высш. и сред. пед. учеб. заведений. — М.: Academia, 1999. — 319 с.: ил. — (Пед. образование).

Эта книга — краткая, популярно изложенная история зарубежной музыки, начиная с XVII века до наших дней. Читатель узнает о творчестве Баха, Моцарта, Бетховена, Шопена и других, а также получит сведения о тенденциях развития музыкальной культуры, о важнейших художественных стилях, музыкальных жанрах.

569656, 569657. Информатика в уроках и задачах: Прил. к журн. "Информатика и образование". № 3 — 1999. — М.: Информатика и образование, 1999. — 96 с.

В сборнике представлены материалы, которые можно использовать как на уроках информатики, так и на дополнительных занятиях, а также при проведении олимпиад.

567723. Критики XIX—XX веков о классиках русской литературы: Сб. ст. для сред. и ст. шк. возраста. В 3 кн. Кн. 2 / Сост.: В.Г.Бехтина, С.К.Черник; Худож. Е.Г.Лосев. — М.: Высш. шк., 1999. — 766 с. — (Шк. б-ка).

Подборка материалов сделана в соответствии с программой изучения русской литературы в 9—10 классах и включает лучшие критические статьи выдающихся критиков XIX—XX столетий на произведениях И.С.Тургенева, И.А.Гончарова, Л.Н.Толстого и других классиков русской литературы.

569588/а. Лалаева Р.И., Серебрякова Н.В. Коррекция общего недоразвития речи у дошкольников (формирование лексик и грамматического строя). — СПб.: Союз, 1999. — 160 с.: ил. — (Б-ка логопеда). — Библиогр.: с. 158.

В книге представлена логопедическая работа по формированию лексик и грамматического строя у дошкольников с общим недоразвитием речи. Предназначено логопедом, родителями, педагогами, а также всем, кто интересуется этой проблемой.

568408. Леонова М.А., Крапивина Л.М. Дидактические материалы по логопедии: Метод. рекомендации. — М.: Школа-Пресс, 1999. — 16 с.: ил. + 2 отд. альбома. — Загл. альбомов: 1. Пособие. 2. Первые шаги в страну звуков и букв.

Издание представляет собой рекомендации по использованию двух альбомов, предназначенных для выработки целенаправленного длительного выхода, правильного произношения звуков и ознакомления с буквами.

568239. Литвинен Е.Н. Издание бисером и ручное вышивание. — М.: Хэлтон, 1999. — 142 с.: ил. — Библиогр.: с. 140 — 141.

В книге приведены краткие исторические сведения о нитях и вышивании, орнаментике, цветотеневых и композиционных решениях. Рассказано о необходимых материалах, инструментах и приспособлениях, последовательно излагаются

технические приемы вышивальных швов и способы нанизывания.

569785. Малышева Л.М. Письменное сочинение: Практик. курс. — М.: Новая Волна; ОНКС, 1999. — 384 с. — (Поступающим в вузы).

Практический курс написан в соответствии со школьной программой по русской литературе. Уникальность издания состоит в том, что в нем не только изложены теоретические вопросы, но и даны практические рекомендации пишущему сочинению. Тщательно отобранный материал содержит анализ творчества русских классиков XIX века.

569290/а. Онушко П.Р. 19 игр по математике: Учеб. пособие. — СПб.: Союз, 1999. — 95 с.

В пособии предлагаются способы организации разнообразных игр для уроков математики и внеклассных занятий. Приводится подробное описание игр и методические указания к ним.

569362/а. Поварова И.А. Практикум для заочников: Учитесь говорить правильно и красиво. — СПб.: Союз, 1999. — 127 с. — Библиогр.: с. 123 — 124.

Книга представляет собой сборник упражнений, советов и практических рекомендаций по тренировке фонетического дыхания, интонации, произношения, дикции, речевого голоса, предназначенных для коррекции заикания. В приложении даны тексты песен, чистоговорки, тренировочные тексты и т.д.

568658. Прошеурин, логические задачи: Метод. рекомендации для учителей информатики, математики, физ. кл. / Витб. обл. ин-т повышения квалификации и переподгот. рук. работников и специалистов образования; Сост. А.Б.Кондратович. — Витебск, 1999. — 24 с.

В издании предлагаются логические и процедурные задачи, способствующие развитию алгоритмического и логического мышления учащихся, так необходимого для изучения основ программирования. Представлен интерес для учителей информатики, математики, начальных классов при проведении факультативов.

569837, 569838. А.С.Пушкин. Бorne Годунов: Тексты, комментарии, материалы, моделирование уроков. / В.Ю.Антоненко, Н.П.Карпов, Ю.В.Орловский и др.; Ред.-сост. Н.Н.Старыгина, Н.П.Карпов. — М.: Гуманит. ин-т центр "Владос", 1999. — 304 с. — (Урок русск. словесности). — Библиогр.: с. 295 — 301.

Об особенностях поэтики пушкинского творения и возможности довести его смысл до учеников. В книге приводятся текст произведения, комментарии, исследование творчества поэта, а также материалы к урокам в 10-м классе и для самостоятельного исследования пушкинского творчества.

567261. Симонюк А.С. Экономика на уроках математики. — М.: Школа-Пресс, 1999. — 160 с. — (Б-ка журн. "Математика в шк.").

Элементарные понятия экономики и банковского дела (рентабельность, производительность труда, рыночное равновесие, проценты, банковские расчеты и т.п.) рассмотрены на примерах, которые могут быть использованы учителями на уроках при разъяснении ряда разделов школьного курса математики.

569651, 569652. Сокольников Н.М.

Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальной школе: Рисунки, живопись, паркетное искусство, декоративное искусство. Учеб. пособие для пед. вузов по специальности "Педагогика и методика нач. образования". — М.: Академия, 1999. — 368 с.: 12 ил. — (Высш. образование).

В пособии в доступной форме рассказывается об основах изобразительной деятельности. Оно включает как теоретические сведения о материалах и техниках, так и рекомендации для выполнения заданий по рисунку, живописи, дизайну, лепке и архитектуре. Текст сопровождается иллюстрациями.

566590. 1000 + 1 совет по уходу за ребенком (до 3 лет) / Авт.-сост. С.М.Заичев. — М.: Современ. литератор, 1999. — 382 с.

В книге в простой доходчивой форме изложены практические советы по уходу за ребенком от рождения до трехлетнего возраста. Издание состоит из трех разделов, каждый из которых рассматривает темы: окружающая среда, физическое и психическое развитие, гигиена, питание, если ребенок заболел.

568761. Столярова С.Н. и др. Технология: Эксперимент. учеб. для 6-го кл.: Для девочек / С.Н.Столярова, И.А.Сысоева, Л.Н.Алексеева; Под ред. А.Ф.Журбы, С.Н.Столяровой; Науч. ин-т образования. — М.: Азбука-Византизм, 1999. — 126 с.: ил. — Авт. указаны на обороте тит. л.

В этом учебнике ученицы найдут много нового и интересного по технологии обработки текстильных материалов, по уходу за одеждой, эстетике костюма, технологии обработки пищевых продуктов. Надеемся, что изучение этих разделов принесет вам радость и в будущем поможет в жизни.

568762/а. Технология: Эксперимент. учеб. для 6-го класса: Для мальчиков / А.Ф.Журба, Н.М.Шульга, И.А.Велишечкин и др.; Под ред. А.Ф.Журбы; Науч. ин-т образования. — М.: Азбука-Византизм, 1999. — 143 с.: ил. — Авт. указаны на обороте тит. л.

В учебнике дана методика подготовки и организации занятий по следующим темам: "Технология обработки древесины", "Технология обработки металлов и сплавов", "Технология хозяйственного искусства". Изучение этого курса поможет узнать много нового о конструктивных материалах.

568280. Трибулев Б.С. Природа и сущность человека. — М.: Технопринт, 1999. — 256 с.

В книге обосновывается новая концепция природы и сущности человека, согласно которой человек обладает атрибутами относительной субстанции, составляющей его природу, и совокупностью альтернативных свойств, детерминированных условиями его общественного и природного бытия.

566613/а. Шахов Ю.М. Мой первый компьютер IBM PC: Для сред. и ст. шк. возраста. — М.: Современ. литератор, 1999. — 95 с.: ил. — (Ручебок).

Книга является практическим пособием для школьников, которое научит обращаться с компьютером, поможет раскрыть секреты его устройства, возможности, расскажет об истории его создания и научит управлять им. Третья часть книги является путеводителем по Windows 95.

Хочаце — верце...

Што гавораць зоркі пра 2001 год

2001 год — год Белай Зямі па ўсходнім календару. Аднак і на Захадзе многія народы лічаць зямлю сімвалам бессмяротнасці і мудрасці. Новат хрысціянскія сямейныя парады, што Зямі-спасылкіны падарыў

Его знаменныя яблык і пачаўся гісторыя Чалавечнасці. Але ўсё-такі Зямля — сапраўдныя жанчыны. Яна — захавальніца дамавіячага очагу, вызначальніца нематэрыяльнага і філасофскіх складаных розуму, валодае бліскавай інтуіцыяй, больш дае, чым сваім пацукі, чым логіка і парадоксы. Зямля кахатлівая і любіць мяккія строй, ды і наогул усё абычкова. Жанчыны пад яе акаванымі стануць яны чыстыя прывольныя, набудуць асабліва шмат. Зямля заўсёды мяккая, абавязвае ў грамадстве вытанчаны: "шостае пацукі" і тут яе не падобіцца.

Год спрыяльны для навінзання кантактаў, распаўсюджвання інфармацыі, узгадін, у тым ліку духоўных. Людзям спатрэбіцца ў мудрасці, ведах, інтуіцыі, каб знайсці правільныя разніжні і пазбегчы стагнацы. Ушчышчэннем жывучі чалавек можа аказацца ў кожнай з нас іх жа праблем, якія ствараюць адрываче безвыпадковы. У той жа час Зямля — старажытны сімвал наважання — дае магчымасць разарваць гэты замкнёны круг.

Першая палова года багавольна на надзеі, другая — спакайнае. Вось што абяцае год Зямі кожнаму заахавальніцкаму знаку:

АВЕНТЫ будуць актыўна спасылацца таміны і набываюць вяселі. Канфілікта з наважання і праблемы з іншымі людзьмі — сваякі, сябрамі, суседзямі. Калі здолеюць збавіць правільныя вывады і надзеі стагнацы, то ў другой палове года будуць камандзіроўкі, дэлавыя кантакты.

ЦЯПЦЫ папярэдня свай мажарыянае становішчы, папярэдня лаяціцца свай вяду. Добра пачынаць вучыцца і наогул пачынаць што-небудзь новага. Варта больш уважліва паставіцца да крыніц наважання: за няправільна зароблены грошы магчыма расплата.

БЛІЗНАТЫ прывяць сабе ў бізнэсе, іх розум заўважыць і адрываць. Многіх будзе лапаць ад простага выпадку. Спасаку, незвычайныя сітуацыі — праблемы і мажарыянае абавязваць. Замярце ўвагу на свае адносіны і гравітацыю.

РАКІ разарваюць нейкія тайны, змогуць адрываць добрыя, але забытыя традыцыі. Не трэба трымацца, калі вас наведзе пачуццё

Падтрымалі ЛІКА ВАЯВОДСКАЯ.

Галоўны рэдактар Алег КУЛІЦКІ

ЗАСНАВАЛЬНИК — МИНИСТЕРСТВА
АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
Рэгістрацыйны нумар 370.
ДЗЯРЖАўНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА
"ДОМ ПРЫСЫ", 22 00 13, МІНСК,
вул. Б.ХМЯЎНІКАГА, 10

НАШ АДРАС:
220034, МІНСК, ВУЛІЦА ЗАХАРАВА, 42.

Тэлефоны: прыёмнай рэдакцыі — 36-91-42, першага намесніка галоўнага рэдактара — 36-53-22; намесніка галоўнага рэдактара-дэканскага сакратара — 36-40-63; аддзелаў: шпал — 36-43-62, праблем выважвання — 36-43-71, 36-90-63; інфармацыі — 36-41-55; ВНУ і тэхнікумаў